

NÅR HISTOLOGI KOMMER PÅ GALLERI

Troels Trier har en finurlig tegneserieinspireret stil, der leger med vævsfigurerne.

I april 2019 slog Gallerie Rasmus i Odense dørene op for en usædvanlig udstilling med titlen "Finurlige Figurer". Blandt de mange kreative kunstværker var der en række malerier, som nok ville få de fleste patologer og bioanalytikere til at kigge en ekstra gang. De var nemlig direkte inspireret af vævsprøver, som de tager sig ud i laboratoriets mikroskop. Vi spurgte Tina Di Caterino, overlæge på Afdeling for Klinisk Patologi - OUH, om baggrunden.

Sammen med overlæge og speciallæge i Patologisk Anatomi på Sygehus Lillebælt, Rikke Kølby Christensen, har Tina Di Caterino gennem nogle år udstillet print af vævsprøver under temaet "Kreativ Patologi" i forbindelse med DPAS's årsmøder. Baggrunden er, at mange i patologien oplever, at vævsprøverne tilfældigvis danner figurer, som f.eks. et træ, en hånd eller et hjerte. Det er som kroppens egne små kunstværker. Også i 2019 var der en kunstevent på årsmødet, men denne gang kom det videre end som så.

"Jeg var ved at forberede udstillingen og havde derfor de mange interessante vævsbilleder hjemme. På et tidspunkt fik jeg i anden sammenhæng besøg af Jane Clemmensen, der er professor ved Børne og - Ungehospital på OUH og SDU. Jane sidder samtidig i bestyrelsen for Gallerie Rasmus, og hun blev straks fascineret af billederne. Hun syntes, de havde potentiale til at blive set af flere og foreslog straks at inddrage dem i en udstilling. Som hun

sagde, skildrer kunstnere jo ofte den menneskelige krop i deres værker - men næsten altid udefra. Det er sjældent, man ser kroppen indvendigt og så at sige oplever den "indre kunst".

Væv fortolket af to kendte kunstnere

Gallerie Rasmus havde en udstilling på vej med titlen "Finurlige Figurer", og der passede vævsbillederne jo perfekt ind. Idéen var, at lade to af udstillingens kunstnere, Troels Trier og Narcis Gironell, arbejde videre på billederne og skabe nye værker, der kombinerede vævsfigurerne med deres eget kunstneriske udtryk.

Jeg sendte vævsbillederne til de to kunstnere. De vidste ikke, hvor i kroppen vævet kom fra, blot at det var væv. Deres opgave var at lade sig inspirere og fortolke figurerne. Undervejs besøgte vi Troels Trier, mens han arbejdede på værkerne. Det var virkelig spændende, og så var det sjovt at opleve mennesket bag den ellers ret vilde kunstner og frontfigur i Røde Mor. Han er jo verdens rareste mand.

Begge kunstnere gjorde det fantastisk. Troels Trier skabte 5 værker og Narcis Gironell ikke mindre end 9.

Den 5. april var der fernisering, hvor værkerne blev udstillet sammen med værker fra en lang række andre kunstnere, og hvor Troels Trier gav en lille koncert med klassiske hits fra hans lange musikkarriere. Der var fuldstændig udsolgt - og oven i købet venteliste, så bedre introduktion af vævskunst for det brede publikum kunne vi næppe have fået".

En aften om patologi og kroppen som kunstner

Tina Di Catarino fortæller, at der også er alvor bag eventen, for målet er i sidste ende at udbrede kendskabet til patologien generelt. Hun deltog derfor sammen med Rikke Kølby Christensen i et arrangement på Gallerie Rasmus den 24. april, hvor de, ud over de rent kunstneriske betragtninger, begge fortalte mere om det meget vigtige og alvorlige arbejde, der ligger bag vævsprøverne. Hvordan man skelner det raske væv fra det sygdomsforandrede væv, og hvor kompleks denne vurdering kan være. De fortalte naturligvis også, at væv ikke naturligt har den farve, man ser på billederne, men at det er tilsat farve for at skabe kontrast.

"Ved den lejlighed blev vi også spurgt af publikum om det etiske i at udstille væv fra evt. syge mennesker. Men vi fortalte, at alt var normalvæv og helt anonymiseret, som det man bruger til undervisning".

Interesseret i et histologisk værk?

Allerede på selve ferniseringsdagen købte en person uden tilknytning til patologien samtlige Troels Triers originalværker med væv. Men både Triers og Gironells værker fås som tryk i et mindre oplag og bliver solgt gennem Gallerie Rasmus. Tina Di Catarino fortæller, at hun selv har købt to af Triers tryk og et af Gironells.

Hermed telefonnummeret til galleriet, hvis nogle af Stribens mange kunstinteresserede læsere skulle have lyst til at investere i noget så usædvanligt og smukt som histologisk kunst. Gallerie Rasmus i Odense: 65 91 88 33.

Narcis Gironells stil er præget af Manga og Popart, som giver vævet en ny dimension.

STÆRK KULTUR I NORDJYLLAND

Fagligt og socialt samvær på tværs af faggrupper

I april måned afholdt Axlalab en temadag om arbejdsglæde. Et af de inspirerende indlæg kom fra afsnitsledende bioanalytiker Tina Therkildsen Koch, Regionshospitalet Nordjylland. Tina fortalte bl.a. om et helt enestående samarbejde og socialt engagement mellem patologer og bioanalytikere på afdelingen i Hjørring. Men hvad er baggrunden for denne særlige kultur?

"Vi er en relativt lille afdeling, der altid har lagt stor vægt på arbejdsmiljøet og herunder ikke mindst det psykiske arbejdsmiljø. Derfor har vi måske også en mere åben kultur med bl.a. kaffepauser, hvor vi sidder sammen på tværs af faggrupper og kan tale sammen, uden at det nødvendigvis handler om det faglige.

Åbenhed og fællesskab er i det hele taget en integreret del af den daglige ledelse og arbejds-gang. Vi udgør et tæt fagligt fællesskab, hvor alle ved, hvad kerneopgaverne er, og hvilke udviklingsmål vi har. På de daglige morgen-møder taler vi sammen om, hvordan vi løser/planlægger dagens arbejde, så vi kommer i mål med kerneopgaverne. Der er stor involvering fra ledelsens side, en lyst til dialog og tillid til at alle kan løse deres del af de fælles opgaver. Resultatet er, at vi arbejder som et team, hvor hver faggruppe og medarbejder føler sig som en vigtig brik i vores fælles mål om rettidig diagnostik af høj faglig kvalitet".

Opgaveflytning styrker det faglige fællesskab

De seneste 4 år har afdelingen på Patologisk Anatomisk Institut, Hjørring haft stor fokus på opgaveflytning, og det har kun yderligere skærpet det tværfaglige samarbejde.

"For nogle år siden stod vi i en situation, hvor kun tre af de seks normerede patologstillinger

var besat på grund af patologmangel, og hvor det samtidig blev besluttet at flytte analyse af cervixcytologiske prøver i forbindelse med screeningprogrammet fra Hjørring til Aalborg. Det betød, at vi dengang stod med 4 mikroskoperende bioanalytikere, som vi enten kunne afskedige eller finde ny beskæftigelse til.

Vi drøftede i ledergruppen, om ikke det var muligt at udnytte den ekstra kapacitet til at overtage opgaver fra de ofte tidspressede patologer. Og efter at have vendt det internt i afdelingen, besluttede vi os for at gå videre. Det var startskuddet til et helt nyt projekt, hvor alle faggrupper måtte vise åbenhed og mod til at prøve noget nyt. Siden er det gået hurtigt".

Allerede i 2016 fik de mikroskoperende bioanalytikere lov til selvstændigt at præscreene portiobiopsier og bestille evt. supplerende snit. I løbet af de følgende to år blev opgaverne udvidet med selvstændig præscreening af konus og colonpolypper. Og i 2019 fik afdelingens mikroskoperende bioanalytikere, som de foreløbigt eneste i Danmark, lov til at diagnosticere og besvare portiobiopsier og konus - med undtagelse af maligne forandringer. Undervejs har der også været en større opgaveflytning i forhold til makroskopisk beskrivelse og udsikring af komplekst væv.

Daglig sparring og uformelt samvær

At være sammen om de nye arbejds-gange og opgaver har styrket det unikke fællesskab og den helt specielle kultur i afdelingen. Ikke mindst fordi hele den praktiske del af uddannelsen foregår på laboratoriet med afdelingens egne patologer som undervisere. Det skaber en gensidig respekt og forståelse, som fortsætter i det daglige.

"Vores patologer er virkelig gode til at lære fra sig og sparre med os. Hvis en bioanalytiker sid-

der med et problematisk præparat, så vender vi det naturligvis først i bioanalytikergruppen, og hvis vi stadig ikke er afklarede, kommer patologerne hen og drøfter det med os og giver deres vurdering. Der er konstant dialog og kontakt. Det er en naturlig del af den måde, vi arbejder på".

Den særlige kultur breder sig også til andet end det faglige. Bl.a. fortæller Tina, at alle gerne tager ud og får en fredagsøl sammen - både patologer, bioanalytikere, sekretærer, service-assisterer og studerende.

"Vi er fælles om at pynte kreativt op til f.eks. jul og halloween, laver fælles arrangementer ud af huset og meget andet. Og så hjælper det også på sammenholdet, at vi kun er mellem 35 og 40 på afdelingen. Danmarks mindste og bedste", tilføjer hun med et smil.

De små frø skal sås

En vigtig effekt af hele processen har været den øgede arbejdsglæde. Det giver motivation og stolthed at blive udfordret, at klare opgaverne sammen og at se resultatet i form af en mindre arbejdsbyrde for patologerne - med samme høje faglige kvalitet som altid.

Derfor deler Tina også gerne ud af sine erfaringer og har udover arrangementet hos Axlalab, holdt oplæg om arbejdsmiljø og arbejdsglæde på Patologisk Anatomisk Institut i Hjørring samt på den årlige arbejdsmiljøtemadag og på lederudviklingsforløb i Region Nordjylland.

"Mange patologiske afdelinger er interesserede i opgaveflytning, nye arbejds-gange og at styrke arbejdsglæden. Men det er altid en udfordring at bryde de traditionelle mønstre. Det kan være en lang proces især i en stor afdeling, men det hele handler jo om at komme i gang - og så de små frø, ligesom vi gjorde".

KALENDER

16.-19.
JUNI

European Congress of Cytology
Malmö, Sverige

7. - 11.
SEP.

European Congress of Pathology
Nice, Frankrig

OKT.

IHC ERFA møde
Danmark

2.
NOV.

HistoTemadag
Odense

4.-7.
DEC.

EUROGIN 2019
Monaco